

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie ze skargi K. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
akt I ACz 736/22,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 6 lipca 2023 r.,

- 1. odrzuca skargę;**
- 2. umarza postępowanie w przedmiocie wniosku o zwolnienie
od kosztów sądowych.**

[D.Z.]

UZASADNIENIE

Skarżąca K. J., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, pismem z 12 kwietnia 2023 r. (data nadania przesyłki poleconej), wniosła skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie prowadzonego pod sygn. akt I ACz 735/22 i wniosła o „stwierdzenie przewlekłości postępowania oraz zasądzenie od organu na rzecz strony kwoty jaką Sąd Najwyższy uzna za uzasadnioną w celach prewencyjnych lecz nie mniej niż 6000 zł tytułem przewlekłości postępowania oraz kosztów zastępstwa prawnego w niniejszym postępowaniu z tytułu jego ustanowienia” (k. 4-5). Jednocześnie skarżąca wniosła o zwolnienie od kosztów sądowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Przez użyte we wskazanym przepisie określenie „rozstrzygnięcie kończące postępowanie w sprawie” należy przy tym rozumieć prawomocne zakończenie sprawy, nie tylko z uwagi na przedmiot ustawy, ale także biorąc pod uwagę okoliczności podlegające ocenie z punktu widzenia naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, którymi w myśl art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość są w szczególności terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, czyli rozstrzygnięcia co do jej istoty. Celem wprowadzenia do ustawy przepisu o takiej treści było zdefiniowanie pojęcia rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, ze wskazaniem kryteriów oceny tego stanu w konkretnej sprawie, przy czym same kryteria wzorowano na stanowisku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, który rozpoznając skargi na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie w rozumieniu art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. nr 85, poz. 427, dalej: „Konwencja”) bierze pod uwagę czas trwania postępowania od jego rozpoczęcia do prawomocnego zakończenia.

Z powyższego wynika, że przedmiotem postępowania wywołanego skargą na przewlekłość postępowania jest badanie podniesionego przez skarżącego zarzutu, iż w sprawie doszło do naruszenia przysługującego mu prawa do sądu, z uwagi na przewlekłe prowadzenie postępowania od chwili jego wszczęcia do chwili jego prawomocnego zakończenia, czy też posługując się językiem Konwencji „rozpatrzenia sprawy”.

Powyższą konkluzję wspiera treść art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, zgodnie z którym skargę wnosi się w toku postępowania w sprawie. Jednocześnie nie budzi wątpliwości, że postępowanie w sprawie trwa, czyli jest w toku, do chwili wydania w sprawie prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 28 marca 2013 r., III SPZP 1/13).

Zasadności powyższego w żadnym stopniu nie podważa powołane przez skarżącą orzecznictwo, w szczególności wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 3 lipca 2019 r., SK 14/18. Wskazane orzeczenie dotyczy bowiem postępowania o nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu wydanemu w sprawie prowadzonej w trybie ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

Nie ulega wątpliwości, że postępowanie w sprawie I ACz 376/22 (a nie błędnie oznaczone przez skarżącą I ACz 375/22) zakończyło się 4 kwietnia 2023 r. wydaniem postanowienia o odrzuceniu zażalenia skarżącej na zarządzenie sędziego Sądu Okręgowego w Warszawie z 15 czerwca 2022 r. III C 141/22 o zwrocie pozwu. Natomiast skarżąca wniosła skargę 12 kwietnia 2023 r., czyli z naruszeniem art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., art. 5 ust. 1 i art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji.

Konsekwencją odrzucenia skargi na przewlekłość postępowania wobec jej niedopuszczalności jest zbędność orzekania w przedmiocie wniosku skarżącej o zwolnienie jej z kosztów sądowych w zakresie opłaty od skargi. Postępowanie w tym zakresie należało więc umorzyć na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i w zw. z art. 355 k.p.c.

[D.Z.]

[f.n]